Inhoud

Voorwoord 5

Weetjes uit de wereld van knopen en touwen 6

Geschiedenis 6
Het materiaal 8
Van een naar twee – een touw doorknippen en de uiteinden afwerken 10
Kunststoftouw afwerken 11
Touwproductie 12
Vislijnen 13
Wetenschappelijk ontwarren 13
Vaktermen 14

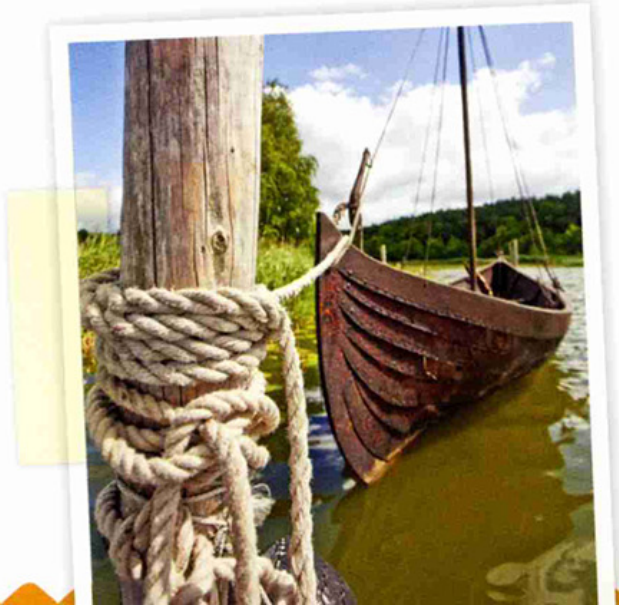
De knopen 16

Soorten knopen 16
Knopenoverzicht 18

Stopperknopen 20

Overhandknoop 20
Meervoudige overhandknoop 21
Slippende overhandknoop 22
Oestervissersknoop 23
Achtknoop 24
Werplijnknoop 26





Steken 28

Halve steek 28
Engelse kink 29
Dievensteek 30
Slipsteek 32
Ankersteek 33
Rondtorn met twee halve steken 34



Lusknopen 36

Gewone knooplus 36
Dubbele gewone knooplus 37
Paalsteek 38
Lassoknoop 39
Vlinderknoop 40
Achtlus 42
Dubbele achtlus 44

Verbindingsknopen 46

Platte knoop 46
Twee zoete liefjes 48
Karaaksteek 49
Schootsteek 50
Zeppelinsteek 51

Vissersknopen 52

Grinnerknoop 52
Bledknoop 53
Bloedknoop 54
Albrightknoop 55

Overige praktische en decoratieve knopen 56

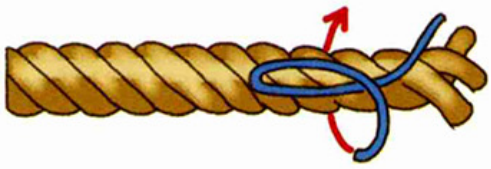
Truckerssteek 56
Trompetsteek 58
Kettingplatting 59
Kroonplatting 60
Ouder-kindproject touwladder 62



Van een naar twee - een touw doorsnijden en de uiteinden afwerken

Wil je een te lang touw inkorten, snijd het dan met een scherp mes door – **natuurlijk onder toezicht van een volwassene!** Omwikkel het touw op de plaats waar je wilt snijden met plakband om te voorkomen dat de snijkant rafelt. Toch zal het plakband niet lang houden. Werk de uiteinden van het touw daarom af met een takeling: een omwikkeling met dun takelgaren dat stevig wordt vastgeklemd. Deze methode wordt vooral toegepast bij touw van natuurvezel. Het ziet eruit zoals hieronder.

1



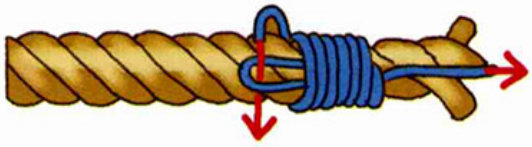
Leg een langwerpige lus met het takelgaren langs het touwuiteinde. Het einde van het touw moet niet te kort zijn. Houd het touw met je duim vast.

2



Omwikkel de lus en het touw met stevige slagen; leg de slagen netjes naast elkaar. De lus moet onder de slagen verdwijnen. De omwikkeling moet ongeveer even breed worden als het touw dik is. Zorg dat aan het uiteinde nog een puntje van de lus zichtbaar blijft, want dat heb je nog nodig.

3



Steek het uiteinde van het takelgaren door het puntje van de lus en trek het andere losse einde (aan het begin van de takeling) aan zodat de takeling straktrekt en de lus eronder verdwijnt. Nu zitten de beide uiteinden van de takeling stevig onder de wikkelingen.

4



Controleer als laatste of de takeling goed vastzit en knip dan pas de uiteinden van het takelgaren kort af.

Knopenoverzicht

Alle knopen die je hier ziet, worden in het boek uitgelegd. Bij een paar zijn er verschillende manieren van leggen, bij andere is er een variatie.

Sommige knopen zijn heel eenvoudig, andere wat moeilijker – maar met wat oefening kun je vast al snel perfecte knopen leggen!



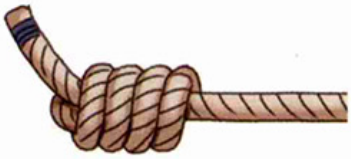
Overhandknoop



Oestervissersknoop



Achtknoop



Werplijnknoop



Twee halve steken



Engelse kink



Slipsteek



Ankersteek



Rondtorn met halve steken



Gewone knooplus



Paalsteek



Lassoknoop



Vlinderknoop



Achtlus



Dubbele achtlus



Platte knoop



Twee zoete liefjes



Karaaksteek



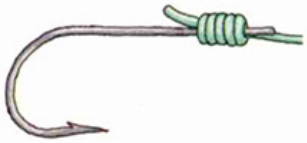
Schootsteek



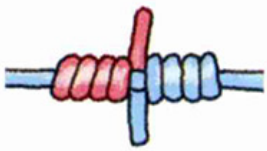
Zeppelinsteek



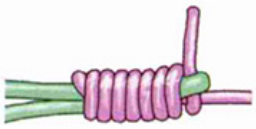
Grinnerknoop



Bledknoop



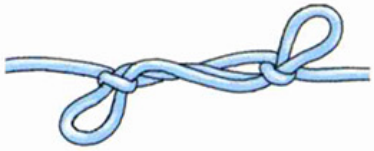
Bloedknoop



Albrightknoop



Truckerssteek



Trompetsteek



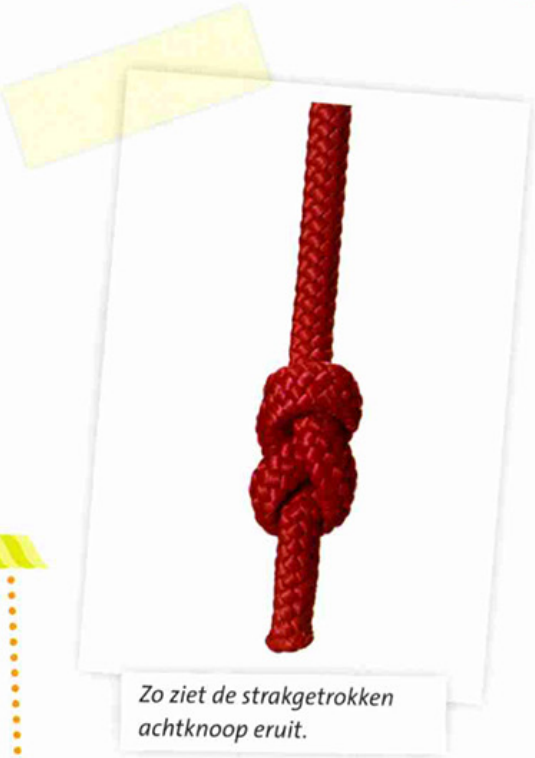
Kettingplatting



Kroonplatting

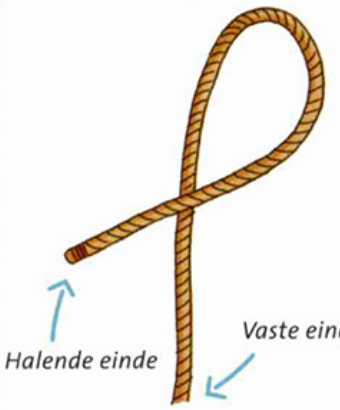
METHODE 2

De tweede manier moet je misschien even oefenen tot de knoop in het touw en niet in je hersens zit! Maar als je hem doorhebt, is de knoop zo gelegd.



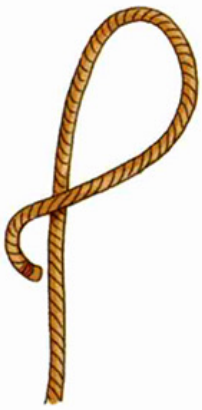
Zo ziet de strakgetrokken achtknoop eruit.

1

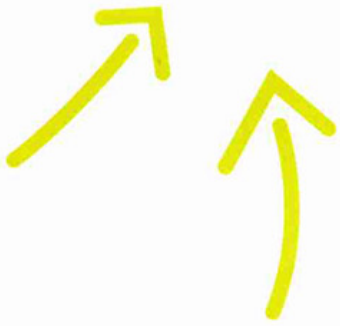


Leg net als bij methode 1 een oog met het halende einde over het vaste einde.

2



Houd het halende einde vast en draai het oog 180 graden tegen de wijzers van de klok in.



3



Nu steek je het halende einde door het oog...

4



... en trek je de knoop strak.

5



Het resultaat: een mooie achtknoop!

Twee zoete liefjes

Deze knoop wordt ook wel de 'vissersteek' genoemd. De knoop is een betrouwbare manier om twee touwen van gelijke dikte aan elkaar te knopen, maar de touwen moeten niet te dik zijn. Hij is helaas niet gemakkelijk te lossen, vooral niet in dun materiaal zoals vislijn. Soms moet de knoop gewoon weggeknipt worden. Toch gebruiken vissers ze graag. Als je goed kijkt, zul je zien dat het om twee overhandknopen gaat die om en naast elkaar gelegd worden, in tegenovergestelde richting.

1



Leg de twee touwen evenwijdig aan elkaar, in tegenovergestelde richting. Leg een overhandknoop in het onderste touw, om het bovenste touw heen, en met het bovenste touw om het onderste touw heen.

2

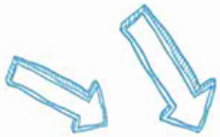


Trek de knopen tegen elkaar aan, door aan beide vaste einden te trekken.

3



Dat is alles. Let op dat de touwen in tegenovergestelde richting wijzen.



Wist je dit?

De twee zoete liefjes worden vaak met de ankersteek (blz. 33) verward. Vreemd, want ze zijn niet eens familie van elkaar, de ankersteek is een steek, en de zoete liefjes een verbindingsknoop. De twee zoete liefjes komen uit de negentiende eeuw maar er zijn kenners die denken dat de oude Grieken deze knoop al gebruikten.



Kettingplatting

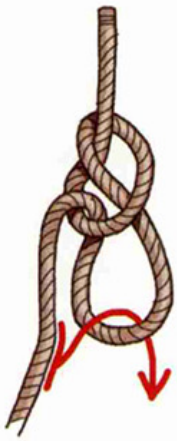
Een platting is niets meer dan een mooi gevlochten touw, lijn of draad, die zeelieden vroeger op hun lange reizen maakten om de tijd te verdrijven. Tenslotte was er aan boord niet altijd veel te doen. Je kunt zo'n platting maken als decoratie, maar ook om een touw korter te maken. Je kunt er zelfs leuke sieraden mee maken.

1



Je begint de platting met een slippende overhandknoop (zie blz. 22).

2



Nu maak je een bocht in het halende einde. Trek die door de lus en trek de bocht dicht.

3



Nu maak je weer een bocht in het halende einde en trek je die door de lus die net is ontstaan. Trek hem dicht. Herhaal dit tot je platting zo lang is als je wilt.

4



Als laatste trek je het halende einde door de laatste lus om de platting te zekeren.

Overigens:

Wie kan haken, heeft het misschien al gemerkt: een kettingplatting is niets anders dan een ketting lossen van touw!